

Lavers biodiversitet på bark afhænger af træart og varierer med relativ højde

Hanne M. E. Larsen¹, Eric Steen Hansen², Thomas Nord-Larsen¹, Hanne N. Rasmussen¹

1. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet, Rolighedsvej 23, 1958 Frederiksberg C.

2. Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet, Universitetsparken 15, 2100 København Ø.

Træartsvalget i skoven påvirker diversiteten af lav på bark. Langs træets stamme skabes en gradient af mikrohabitater som følge af den træartsspecifikke kronestrukturs indflydelse på lys- og fugtforhold og som følge af artsforskelle i barkens overfladestruktur, pH og kemiske sammensætning.

Lavers diversitet og højdefordeling blandt syv løvtræarter (ask, birk, bøg, eg, lind, rødel, ær) blev undersøgt på baggrund af barkmateriale fra de danske træartsforsøg. Ved at benytte træartsforsøgene er det muligt at fastholde en række forskellige variable herunder træernes alder, proveniens, bevoksningspleje m.m., som ikke kan kontrolleres i naturlig skov. Forsøgene giver derfor en unik mulighed for at studere etablering af lav på bark over tid på ensaldrende træer under samme klimatiske kår, og hvordan laverne spredes mellem de forskellige træarter. Lavfloraen langs hele træets stamme blev inddraget i undersøgelsen, fordi tidligere studier har vist, at kun en tredjedel af den samlede biodiversitet af barkgroende lav i et område vokser på hovedstammens nederste to meter.

Der blev fundet lav på bark i alle undersøgte højder langs træernes hovedstamme. Undersøgelsen viste en markant forskel i artsrigdommen af lav træarterne imellem. Ær og ask havde den højeste artsrigdom, mens den var signifikant lavere hos birk og bøg. En ringe artsrigdom på disse to træarter kan skyldes bøgens glatte barkstruktur og naturlig afskrælning af bark hos birk, hvilket gør det svært for lav-fragmenter og sporer at etablere en velfunderet koloni over tid. Undersøgelsen viste desuden en signifikant forskel i de enkelte lavarters højdefordeling langs træets stamme, idet nogle lavarters foretrukne voksested var ved stammebasis (*Lepraria incana*, *Opegrapha atra*, *Pseudosagedia aenea*), mens andre lavarter (*Lecanora chlarotera*, *Lecanora carpinea*, *Lecidella elaeochroma*) havde deres vækstoptimum højere oppe på stammen. Den uensartede højdefordeling er med til at skabe forskellige lavsamfund op langs træets stamme.